

Interpellationer 2015

- **Interpellation angående kemikaliefri förskola**

Bakgrund: Under 2014 genomförde Naturskyddsföreningen en studiecirkel i "Kemikaliefri förskola". Deltagarna inventerade en stor andel förskolor och fritidshem. Inventeringen resulterade i en rapport samt en 15-punkterslista med akuta åtgärder att genomföra under 2015. Information samt rapporten skickades till KS den 24/9 2014. Även berörda tjänstemän fick information samt att vissa deltog på den presentation av rapporten som hölls på Stinsen. Besluts har tagits ha delta i riksprojekt som handlar om inventering av inomhusmiljön på kommunens skolor. I och med detta är beskedet från ansvariga tjänstemän att förskolorna får stå tillbaka tills resurser frigörs så att även deras inomhusmiljö kan inventeras.

Frågor

- Vilken tjänsteman är ansvarig för arbetet med "Kemikaliefri förskola"?
  - Har föreslagna åtgärder enligt åtgärdslista initierats ute i verksamheterna?
  - Om inte, vilken plan finns för detta?
  - Hur kommer arbetet följas upp?
- På vilka grunder togs beslutet att prioritera skolan före förskolan vad gäller inomhusmiljö då det är de minsta barnen som påverkas mest av eventuella brister?

- **Interpellation angående det politiska jämställdhetsarbetet i Söderköpings kommun**

Jämställdhet mellan kvinnor och män ska vara en prioriterad politisk fråga och det är viktigt att jämställdhetsarbetet involverar många nivåer i kommunernas organisation samt att såväl politiker som chefer och andra nyckelpersoner deltar. Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Hur kommunen agerar som arbetsgivare och hur kommunen utformar sin verksamhet har stor betydelse för kvinnors och mäns levnadsvillkor. För att kunna uppnå jämställdhetspolitiska mål krävs det att beslut inom alla politikområden präglas av ett jämställdhetsperspektiv.

Frågor

- Hur vill majoriteten i Söderköping bedriva ett politiskt jämställdhetsarbete i kommunen?
- Vilka jämställdhetspolitiska mål hoppas majoriteten i Söderköping kunna uppnå i kommunen under mandatperioden?

- **Interpellation Hållbar utveckling**

Under våren 2015 fastställdes en ny strategisk modell för Söderköpings kommun. Den tidigare visionen för kommunen ersattes av en ny översiktsplan som innehåller den rådande majoritetens politiska ambitioner. Som ledord och utgångspunkt för utveckling ska fem hållbarhetsperspektiv användas.

För att uppnå hållbar utveckling så anger majoriteten prioritering som metoden för framgång och har utifrån detta valt sex områden som innehåller mål och mätetal för uppföljning. I planen finns ett avsnitt som heter vägen till hållbar utveckling. Här anges dock enbart en koppling mellan hållbarhetsaspekterna och markanvändning. Vad händer nu när hållbarhetsperspektiven adderas till

befintlig verksamhet? Kommer kommunen genomgå en övergripande förändring eller stannar visionsarbetet vid ett politiskt budskap och i övrigt jobbar man på som man alltid har gjort? Att förstå och omsätta en hållbarhetsvision i handling längre ut i organisationen brukar inte vara så enkelt. Det finns en framtagen standard för kommuner att arbeta efter om man vill bygga ett ledningssystem för hållbar utveckling. Standarden bygger på sex principer: "Ansvarighet", "Transparens", "Etiskt uppförande", "Respekt för intressenternas intressen", "Respekt för mänskliga rättigheter" och "Kompetent ledarskap". Ett kompetent ledarskap betonar vikten av fakta och tydlighet, bidrar till medvetenhet och förståelse för hållbar utveckling samt uppmuntrar till ständiga förbättringar och har ett transparens förhållningssätt. Transparens innebär öppenhet kring beslut och aktiviteter som har inverkan på samhället, ekonomin och miljön och viljan att vid en lämplig tidpunkt kommunicera dem på ett tydligt, korrekt, ärligt och fullständigt sätt. Organisationen bör vara öppen och transparent när det gäller det sätt på vilket beslut fattas, implementeras och följs upp och den kända och troliga påverkan som beslut och aktiviteter har för intressenterna. Ett tydligt ledningssystem för hållbar utveckling kräver långsiktighet, klokt ledarskap och resurser i form av miljökompetens och tid. För att uppnå långsiktighet behöver hållbarhetsarbetet vara politiskt gränsöverskridande. Eftersom ledningssystemet för hållbar utveckling måste vara övergripande och täcka många olika aspekter är det bra att använda olika verktyg för att nå uppsatta mål, t.ex. upphandling, miljödiplomering, gröna nyckeltal och Healthy cities.

I standarden anges att en nulägesutredning är central, eftersom den kartlägger organisationens förutsättningar, styrkor och svagheter. Nulägesutredningen utgör ett av de viktigaste underlagen vid framtagning och beslut som organisationens fokusområden, vision och mål. Utredningen bör därför göras på ett objektiva sätt, utan påverkan av värderingar och/eller förväntade resultat. Om den görs med en hög ambitionsnivå och med ett underifrånperspektiv hjälper den också till att identifiera de olika intressenter som berörs. Följande är exempel på fokusområden som kan identifieras för att sedan ligga till grund för vision- och målarbete: ökad hälsa och trivsel, motarbeta diskriminering, minskad klimatpåverkan och/eller förbättrad demokrati och inflytande.

Standarden rekommenderar även att det finns en samordningsgrupp där de av hållbarhetsarbetet mest berörda verksamhetsområdena finns representerade, men även att närliggande bolag och relevanta intressenter ingår. Samordningsgruppens funktion kan bl.a. vara planera och genomföra samråd med intressenter, verka som en kompetensresurs, regelbundet rapportera resultat och utfall (hållbarhetsprestanda) samt koordinera hållbarhetsarbetet mellan olika verksamhetsområden, intressenter och den politiska ledningen.

Samråd är en central funktion i arbetet för en hållbar utveckling. Den är ingen bestämd, permanent fysisk grupp, utan betecknar gränssnittet mellan organisationen och de olika intressenter, som på något sätt påverkar eller påverkas av organisationens aktiviteter. Samråd kan bedrivas i olika former.

Budgetprocessen bör kopplas till hållbarhetsarbetet. Trots att budgeten är en kortsiktig styrmodell, måste den genomsyras av långsiktiga hållbarhetsaspekter. Detta kräver en ökad samverkan mellan ekonomi, miljö och folkhälsoenheter. Ekonomisk uppföljning ska inte bara begränsas till ekonomisk hållbarhet utan även ta hänsyn till övriga hållbarhetsaspekter t.ex. genom genusbudgetering och gröna finanser. Senare i år träder en ny lag i kraft som kräver hållbarhetsredovisning av företag av en viss storlek. Som kommun bör man föregå med gott exempel och införliva motsvarande

redovisning.

Ledningssystemet måste även granskas vid interna revisioner. Detta ska göras av personer med kompetens att bedöma ledningssystemets funktion och effektivitet. Finns inte den kompetensen internt så finns fördelar att vid vissa tillfällen, helt eller delvis, anlita extern kompetens. Revisionen syftar till att bedöma den hållbarhetsprestanda som uppnås i arbetet skilt från själva ledningssystemets funktion, eftersom god efterlevnad av exempelvis handlingsplaner och rutiner inte per automatik är en garanti för bra hållbarhetsprestanda. Det är också bra att jämföra sig med andra kommuner.

Frågor:

- Hur kommer majoritetens hållbarhetsvisioner omsättas till handling i praktiken?
- Kommer ett strukturerat arbetssätt/ledningssystem införas?
- Om ja, hur kommer denna implementering gå till?
- Hur hanteras konflikter som uppstår mellan de olika hållbarhetsdimensionerna?
- Kommer budgetprocessen att utvecklas för att stödja hållbarhetsarbetet?
- Kommer kommunen införa hållbarhetsredovisning motsvarande kraven "Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy (Ds 2014:45)"?

• **Interpellation Ny central förskola**

Den politiska majoriteten i Söderköping har tagit beslut att bygga och förlägga en ny förskola på området intill Ramunderskolan. Placeringen ligger i anslutning till en väg som bland annat trafikeras av buss och yrkestrafik samt inte långt från den nuvarande E22. Förutom hälsoaspekter (buller, avgaser etc) så finns även en säkerhetsrisk där upp till ca 60 barn samtidigt ska befinna sig på förskoleområdet. Placeringen skapar också svårigheter för utflykter till skog- och lämpliga grönområden.

Frågor:

Hur ser riskanalysen ut som hör till den beslutade placeringen?

Hur ser arbetsmiljökonsekvensbeskrivningen ut som hör till den beslutade placeringen?

Hur uppfyller placeringen de krav som finns att läsa i den nya översiktsplanen: Kommunens utgångspunkt är att tillsammans ge skolan och förskolan förutsättningar att bli bättre för alla barn. Bra arbetsmiljö, lokaler och utomhusmiljö,... sid 7

"Barnkonventionen handlar i mångt och mycket om att barn ska få ta plats både fysiskt och verbalt. I den fysiska planeringen handlar det om att väga in barns behov av exempelvis grönytor för lek och utveckling som är fria från konfliktpunkter såsom trafik." sid 39

• **Fråga angående "Giftfri förskola"**

För drygt ett år sedan presenterade Naturskyddsföreningen sin rapport efter inventering av förskolor i kommunen. Arbetet var en del i Naturskyddsföreningens projekt "Giftfri förskola". Rapporten innehöll en sammanställning över brister och förslag till åtgärder. Till rapporten bifogades en åtgärdslista med förslag på omedelbara åtgärder: 15 punkter att åtgärda under 2015. Under våren skrev jag en interpellation i ämnet för att belysa vikten av åtgärder. Jag fick till svar att arbete kring detta område skulle påbörjas under hösten och att det var en viktig fråga. Jag undrar nu vad som har hänt sedan frågan var uppe sist? Hur ser planen ut? Vilka åtgärder på 15-punktarslistan är åtgärdade?

- **Interpellation angående kostens betydelse för äldre**

Att bli äldre innebär att kroppens funktioner försämras på flera sätt. Det kan påverka intaget av mat och näring. Bland annat blir ofta förmågan att känna törst och smak nedsatt. Man kan få svårare att hantera och få i sig mat och man kan få en sämre aptit. Även tarmens förmåga att ta upp näring försämras. Detta gör att matens egenskaper som smak, konsistens och näringstäthet ofta behöver vara annorlunda jämfört med när man var yngre.

Äldre personer har ofta ett ökat behov av vissa näringsämnen till exempel protein och vitamin D. Vissa näringsämnen kan vara svåra att få i sig i tillräcklig mängd om inte kosten är väl genomtänkt.

Hur säkerställs att näringsintaget är så sammansatt att det tillgodoser det individuella och aktuella energi- och näringsbehovet? Hur samarbetar kostenheten och hemsjukvården för att ge den enskilde optimal kost samt råd om eventuella kosttillskott t.ex. D-vitamin och kalcium?